

«Η ενίσχυση της αυτονομίας και της λογοδοσίας των σχολικών μονάδων»

Γ.ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ομότιμος Καθηγητής

Διοίκησης και Οικονομικών της Εκπαίδευσης

Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αθήνα 24-10-2022

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΘΥΜΑ ΠΕΝΤΕ (5) ΠΑΓΙΔΩΝ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:

- A.** ΟΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥΣ
- B.** Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΙΔΙΟΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΆΘΕ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΓΑΘΟΥ Ή ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
- Γ.** Η ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ Η ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ ΔΟΜΩΝ.
- Δ.** Ο ΤΡΟΠΟΣ ΖΩΗΣ ΕΠΙΚΕΝΤΡΩΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΑΖΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΆΘΕ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
- Ε.** Η ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΗ ΚΑΙ Η ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΉΤΙ Η ΝΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΛΟΥΤΟΥ.

Διεθνείς Οργανισμοί

- ΔΝΤ: Προς μια παγκόσμια αγορά της εκπαίδευσης
- Παγκόσμια Τράπεζα: σχολική αγορά ως επίθεση στη φτώχεια
- ΟΟΣΑ: Η εργαλειοθήκη της νέας παγκόσμιας εκπαιδευτικής τάξης
- ΠΟΕ: Εμπορικοποίηση της γνώσης και η ένταξή της στις εμπορεύσιμες υπηρεσίες

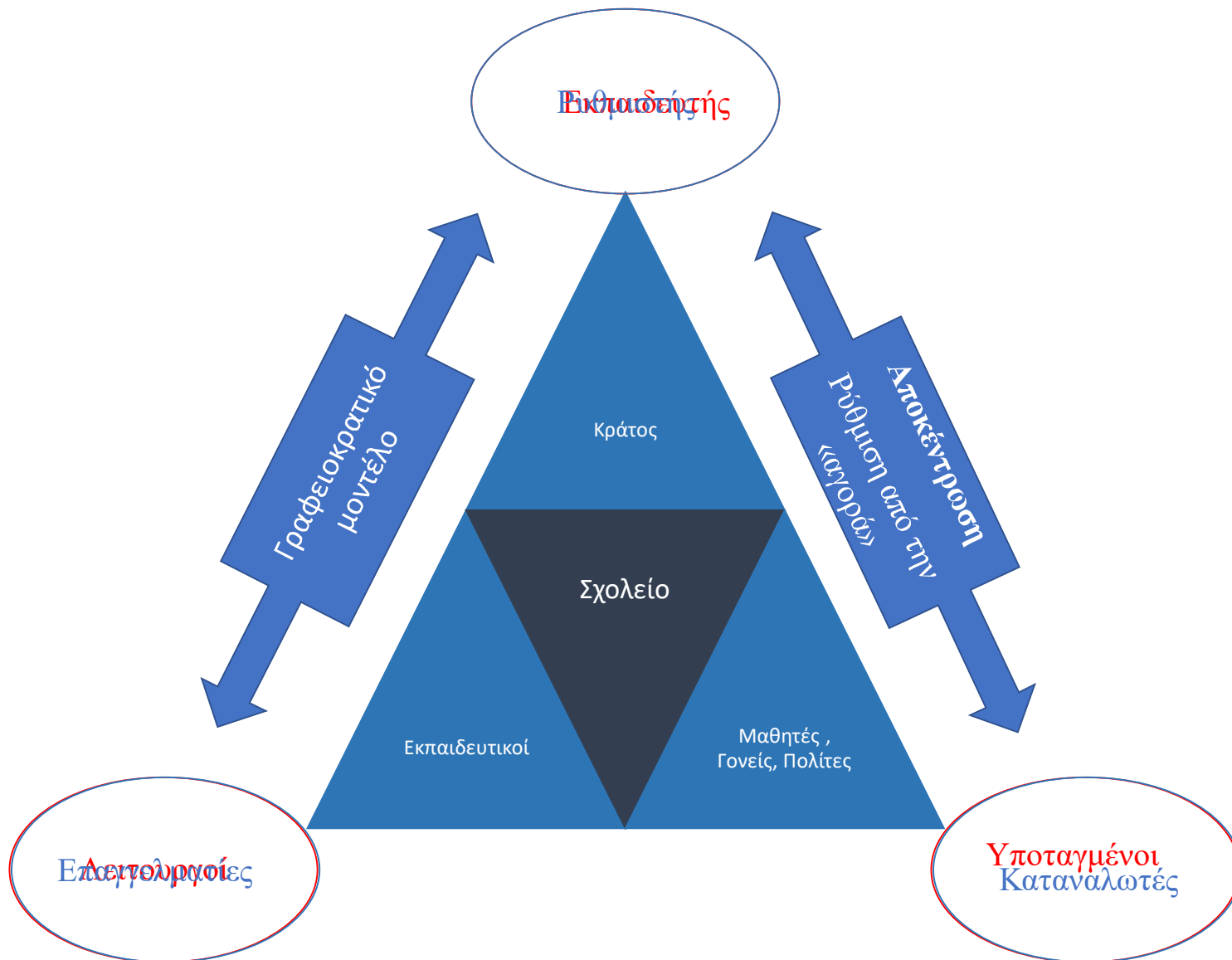

Παγκοσμιοποίηση

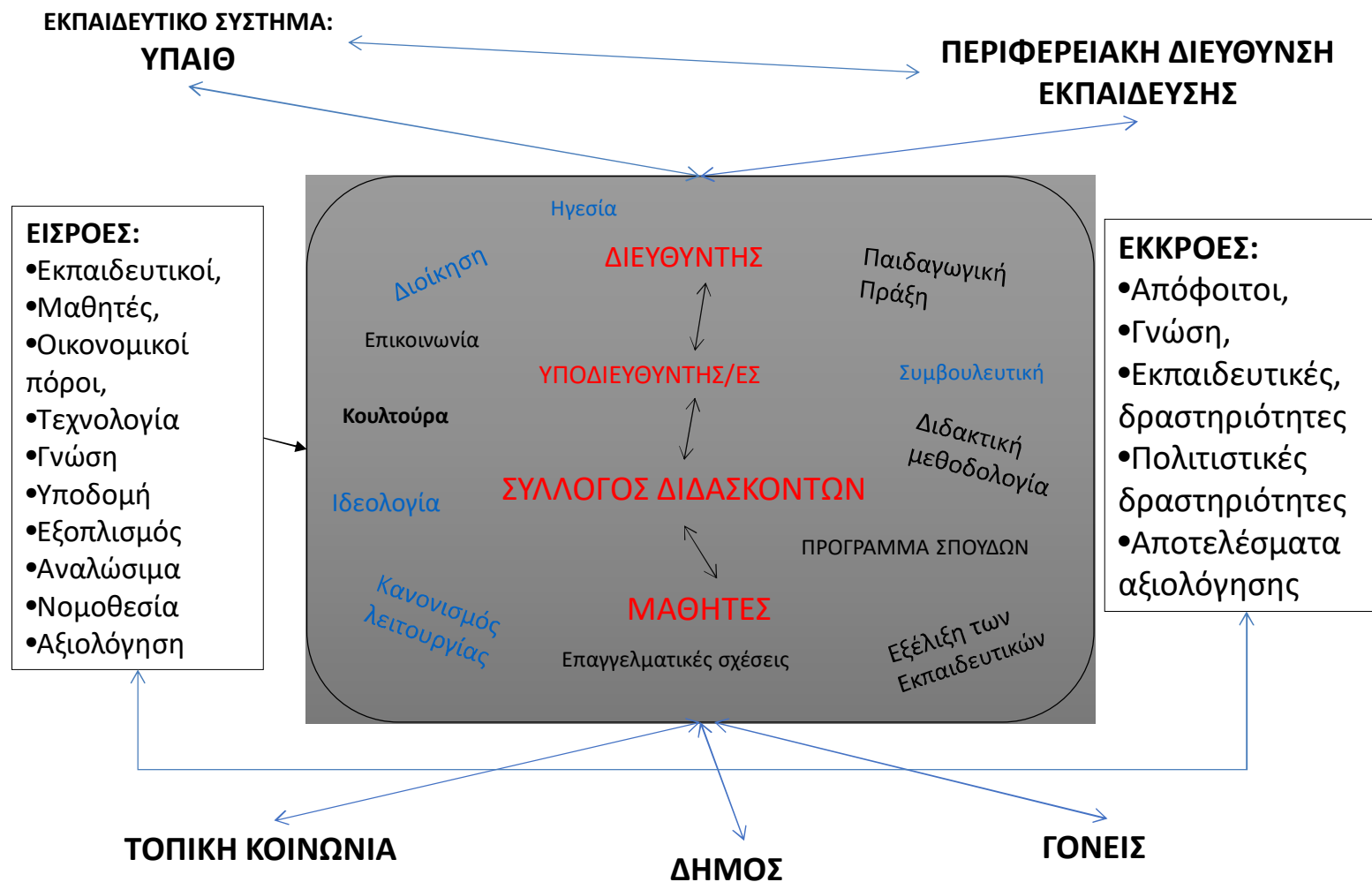
- Οικονομική λογική φιλελεύθερου τύπου,
- Εργαλειοποίηση των εκπαιδευτικών συστημάτων(ανθρώπινοι πόροι),
- Εμπορευματοποίηση,
- ανταγωνισμός

Εθνική Πολιτική

- Αποκέντρωση
- Αυτονομία,
- Ατομικισμός,
- New Public Management,
- Αξιολόγηση.

ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

ΘΕΩΡΙΑ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ

- Κάθε σχολικό ίδρυμα οφείλει να είναι υπεύθυνο σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο.
- Οι εκπαιδευτικοί που διορίζονται σε ένα σχολείο είναι σταθερά υπεύθυνοι για την καλή λειτουργία του ιδρύματος αλλά και για την παροχή υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικών υπηρεσιών στους εκπαιδευόμενους.
- Με την αποκέντρωση και την αυτονομία των σχολικών μονάδων έχουμε μια ανατροπή των ριζωμένων σήμερα λογικών λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος.
- Περνάμε από τη λογική **προσφοράς** εκπαίδευσης που ικανοποιείται από μια συγκεντρωτική, τεύλοριστική οργάνωση, σε μια λογική **ζήτησης** επικεντρωμένη στο μαθητή και στην δυνατότητα προσαρμογής και ικανοποίησης των αναγκών του.

Claude Pair, Rénovation du service public de l'Éducation nationale : responsabilité et démocratie, Rapport au Ministère de l'éducation nationale, de la recherche et de la technologie - 1998

Το νέο εκπαιδευτικό παράδειγμα είναι συνυφασμένο με την αυτονομία των σχολικών μονάδων

Η ενίσχυση της αυτονομίας των σχολικών μονάδων δεν σημαίνει και δεν πρέπει να την αντιλαμβανόμαστε ως ανεξαρτησία, αλλά ως δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλίας που θα τους επιτρέψει να ανταποκριθούν στην αποστολή που τους έχει ανατεθεί σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Ουσιαστικά περνάμε από ένα τεϋλοριστικό σύστημα διοίκησης σε ένα σύστημα όπου η ρύθμιση γίνεται ένα ουσιαστικό στοιχείο.

Η κεντρική διοίκηση αποδίδει εξουσία στις περιφερειακές και τοπικές αρχές, αφού καθορίσει τους γενικούς στόχους, τις κατηγορίες προσωπικού, και εξασφαλίζει τη γενική ρύθμιση του συστήματος;

Από την πλευρά τους οι σχολικές μονάδες σε αλληλεπίδραση με το περιβάλλον τους, ορίζουν τους στόχους τους εξιδικεύοντας τους εθνικούς στόχους, διαμορφώνει στρατηγικές και οργανώνεται για να ανταπεξέλθει σε αυτούς τους στόχους και διαχειρίζεται αλλά και αναζητά πόρους για να υλοποιήσει τους στόχους.

Marc Gilles, L'autonomie de l'établissement, Dossiers d'Éducation et Formations, no 28

J-P. Obin, L'établissement scolaire entre l'éthique et la loi, Hachette Éducation, 1996.

ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ (α)

- Οι χώρες της Ευρώπης σήμερα προσεγγίζουν τους σκοπούς της σχολικής αυτονομίας με εκπαιδευτικούς όρους, εν ολίγοις, περισσότερη ελευθερία δίνεται στα σχολεία και τους εκπαιδευτικούς για να βελτιώσουν την ποιότητα της εκπαίδευσης (Ευρυδίκη, 2007β, 2008), ενώ αρχικά ως βασική αρχή αυτονομίας των σχολικών μονάδων ήταν η διασφάλιση της διδακτικής ελευθερίας, η ενίσχυση της τοπικής σχολικής δημοκρατίας και η ολοκλήρωση της διαδικασίας αποκέντρωσης
- Στους κόλπους της Ευρώπης παρατηρούνται σημαντικές διαφορές στην εφαρμογή της διαδικασίας της σχολικής αυτονομίας καθώς και στον βαθμό και τη φύση αυτής της αυτονομίας στην εφαρμογή των πολιτικών σχολικής αυτονομίας σημειώνεται ως προς τον φορέα ή τα άτομα στους οποίους ανατίθενται οι εξουσίες.

ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ (β)

Ειδικότερα:

- στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, μεγάλος βαθμός αυτονομίας παρέχεται στα σχολεία για τη **χρήση δημόσιων κονδυλίων για λειτουργικά** έξοδα και τη διαχείριση του διδακτικού προσωπικού,
- στην **πρόσληψη εκπαιδευτικών**, τα σχολεία και οι τοπικές αρχές σε πολλές χώρες απολαμβάνουν πλήρη αυτονομία και συχνά αποτελούν την αρχή που είναι αρμόδια για την εργοδότησή τους,
- οι **διευθυντές δαπανούν πολύ λιγότερο σε διδακτικές δραστηριότητες** (κατά μέσο όρο πάνω από το 40 % του χρόνου τους σε δραστηριότητες διαχείρισης και διοίκησης, όπως πρόσληψη προσωπικού και η διαχείριση του προϋπολογισμού),
- **οι εκπαιδευτικοί έχουν μεγάλη ελευθερία στις καθημερινές εκπαιδευτικές δραστηριότητες**, π.χ. επιλογή διδακτικών μεθόδων και βιβλίων, ομαδοποίηση μαθητών για μαθησιακές δραστηριότητες και εσωτερική αξιολόγηση και σχετικά μικρή συμβολή στον καθορισμό του περιεχομένου της υποχρεωτικής διδακτικής ύλης,
- **στην πλειονότητα των χωρών, εκπρόσωποι γονέων**, που συμμετέχουν σε σχολικά διοικητικά συμβούλια ή διαχειριστικούς φορείς, **έχουν συμβουλευτικό ρόλο** ή δικαίωμα λήψης αποφάσεων στην ανάπτυξη του σχολικού εκπαιδευτικού σχεδίου ή του σχολικού σχεδίου δράσης και σε εθνικό επίπεδο, υπάρχουν συγκεκριμένες διατάξεις που προβλέπουν τη σύσταση ενός κεντρικού συμβουλίου με γονική αντιπροσώπευση σε σχεδόν τις μισές ευρωπαϊκές χώρες (Ευρυδίκη, 2009: 19).

ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ (γ)

Η «αυτονομία» του σχολείου ως **δίκτυο** λόγων και πολιτικών συνδέεται, μεταξύ άλλων:

- ❑ **με αλλαγές στις δομές, τις σχέσεις και τη λειτουργία του σχολείου.** Η προώθηση της σχετικής αυτονομίας του σχολείου προκαλεί κατεστημένες αντιλήψεις, νοοτροπίες και πρακτικές, επιφέροντας ουσιώδεις αλλαγές στο χώρο της εκπαίδευσης και του σχολείου, καθώς συνδέεται με/προωθεί :
- ❑ **την ιδέα του σχολείου ως «Οργανισμού μάθησης»** και τις επαγγελματικές «κοινότητες μάθησης» των εκπαιδευτικών,
- ❑ **την ενίσχυση της συλλογικότητας,** της συνεργασίας και της συνευθύνης μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας,
- ❑ **την αλλαγή στο ρόλο της διοίκησης/διεύθυνσης του σχολείου** (ηγεσία καταναμητική, μετασχηματιστική, «πύκνωση» της ηγεσίας του σχολείου, ηγεσία για τη μάθηση),
- ❑ **την ενίσχυση των διαδικασιών αυτοαξιολόγησης,** της αξιολόγησης μεταξύ ομοτέχνων και της ενδοσχολικής επιμόρφωσης,
- ❑ το ουσιαστικό άνοιγμα του σχολείου προς την εκπαιδευτική κοινότητα και την κοινωνία με την **ανάπτυξη και τη διάχυση των «καλών πρακτικών»** μεταξύ σχολείων και εκπαιδευτικών και την θέσπιση της εκπαιδευτικής και κοινωνικής λογοδοσίας,

ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ (δ)

Συγκριτικά στοιχεία

- Η αυτονομία των σχολείων συνοδεύεται από αύξηση της υπευθυνότητας, του απολογισμού, και οι σχέσεις επιθεώρησης των μονάδων αποδίδεται στο Κράτος

Ο BARROSO διακρίνει 2 μοντέλα:

1. Το αγγλοσαξονικό όπου ακολουθείται ένα νεοφιλελεύθερο μοντέλο με ελεύθερη επιλογή των σχολείων από τους γονείς που τα βάζει σε ανταγωνισμό
2. αυτό που προωθείται από την Γερμανία, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία ή ακόμα τη Γαλλία, η οποία έγκειται στη βελτίωση της υπάρχουσας αυτονομίας, συμφωνώντας περισσότερη αυτονομία με περισσότερη αποκέντρωση του συστήματος.

- οι βόρειες χώρες της Ευρώπης έχουν παραχωρήσει μια πλατειά αυτονομία ή οποία ταυτίζεται με την πολιτική τους αποκέντρωση
- Οι νότιες χώρες της Ευρώπης είναι λίγο πεισμένες- επιρρεπείς στο να ευνοήσουν την αυτονομία των σχολείων
- Στο μέσο βρίσκονται το Βέλγιο και η Ολλανδία που αφήνουν έντονη αυτονομία στις σχολικές μονάδες και η Γερμανία Γαλλία όπου η αυτονομία προωθείται άτολμα και συνετά
- Αυτονομία διοικητική και παιδαγωγική : Ολλανδία, Τσεχία, Αγγλία.
- Περιορισμένα περιθώρια χειρισμού (προϋπολογισμός Ανθρώπινοι πόροι): Ελλάδα, Τουρκία
- Ισχυρή αυτονομία παιδαγωγική και αδύνατη αυτονομία διοικητική: Νέα Ζηλανδία, Κορέα, Ιαπωνία

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ (ε)

Η αυτονομία ως φαινόμενο ρύθμισης του εκπαιδευτικού συστήματος είναι πολύπλοκο και πολυδιάστατο τόσο στον ορισμό του όσο και στην λογική, την σύνθεση, το περιεχόμενο και τη λειτουργία του.

Η αλληλεπίδραση των στοιχείων που δημιουργούν την πολυπλοκότητα, είναι η ανάληψη της εξουσίας λήψης απόφασης από τη σχολική μονάδα, με την ταυτόχρονη η ανάληψη πρωτοβουλίας και ευθύνης για την υλοποίηση του έργου, σε συνδυασμό με την ανάγκη διαμόρφωσης στρατηγικής της εκπαιδευτικής μονάδας, εσωτερικής πολιτικής, προγραμματισμού, πολιτικής αξιολόγησης, διοίκησης του προσωπικού, και λογοδοσίας στους πελάτες και το κοινωνικό σύνολο.

Οι μελέτες που έχουν εκπονηθεί και διαπραγματεύονται το ζήτημα της αυτονομίας θα μπορούσαν να ταξινομηθούν αφενός ανάλογα με το βαθμό ελευθερίας και αφετέρου ανάλογα με την δυνατότητα και ικανότητα δράσης.(1)

Στη βιβλιογραφία συναντούμε διαφορετικούς ορισμούς για την αυτονομία: «αυτοτέλεια», «αυτοδιαχείριση», «αυτοδιοίκηση» και «αυτονομία»

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ (Ζ)

ΓΙΑΤΙ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ;

Η ανάγκη για αυτονομία ή αυτοτέλεια των σχολικών μονάδων προέκυψε μέσα από τις συνθήκες που διαμορφώθηκαν διαχρονικά από την ανάπτυξη των εκπαιδευτικών συστημάτων αλλά την μεταβολή του κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος, και είναι συνέπεια

- **α)** της πολυπλοκότητας που διαμορφώθηκε από την ανάπτυξη των εκπαιδευτικών συστημάτων, αλλά και της αύξησης των επιστημονικών πεδίων και αντικειμένων άρα του περιεχόμενου της εκπαίδευσης που έχει ως αποτέλεσμα να αδυνατεί η κεντρική διοίκηση των συγκεντρωτικών κυρίως συστημάτων να διαχειριστούν με αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο τα θέματα της εκπαίδευσης σε περιφερειακό και τοπικό και,
- **β)** της αυξημένης ανάγκης ελέγχου της λειτουργίας, της γενικότερης εξέλιξης των εκπαιδευτικών θεμάτων, της πίεσης της κοινωνίας καθώς και των γονέων για συμμετοχή στη διοίκηση των εκπαιδευτικών μονάδων, της αποτελεσματικότερης διαχείρισης των οικονομικών των σχολείων και της λογοδοσίας.
- **γ)** της πίεσης των διεθνών οργανισμών (ΔΝΤ, ΟΟΣΑ) αλλά και της ΕΕ για την εφαρμογή του Νέου δημόσιου Μανατζμεντ στη διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος, δηλαδή της επίδρασης του επιχειρηματικού management στην εκπαίδευση

Η διάσταση της σχολικής αυτονομίας στους κύριους τομείς της εκπαίδευσης

Ο Caldwell (2016) διαπιστώνει την έλλειψη σαφήνειας στον ορισμό της αυτονομίας και ίδια αντίληψη για το περιεχόμενό της και για το λόγο αυτό εισάγει διάφορες έννοιες της αυτονομίας προκειμένου να ορίσει τις διαστάσεις της όπως την χαμηλή και σχετικά υψηλή αυτονομία, η πλήρης ή σχετική αυτονομία που περιγράφει το βαθμό της αυτονομίας αλλά και την απουσία της αυτονομίας που μαζί με την περιορισμένη δηλώνουν στην ουσία το βαθμό αυτονομίας στα συγκεντρωτικά εκπαιδευτικά συστήματα εκπαίδευσης.

Στις μελέτες του ΟΟΣΑ παρουσιάζονται τα διάφορα επίπεδα αυτονομία στις χώρες μέλη όπου συναντούμε τα δυο άκρα μετρώντας σε ποσοστό την αυτονομία ως εξουσία λήψης απόφασης σε επίπεδο σχολείου ή τοπικό την Ελλάδα και την Τουρκία με 5% και περισσότερο από 90% στην Ολλανδία, Μ. Βρετανία, Τσεχία, .

Επίσης υπάρχουν χώρες όπου η αυτονομία είναι κατανεμημένη σε διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης , όπως κεντρικό, περιφερειακό, τοπικό και της σχολικής μονάδας.

Η διάσταση της σχολικής αυτονομίας στους κύριους τομείς της εκπαίδευσης (2)

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ

Στο επίπεδο των σχέσεων της εξουσίας μεταξύ της κεντρικής, περιφερειακής και τοπικής αλλά και της κατανομής αρμοδιοτήτων, ευθύνης και λήψης απόφασης (ΕΥΡΥΔΙΚΗ, 2008) η αυτονομία μπορεί να διακριθεί σε τρεις τομείς:

- Τον παιδαγωγικό-εκπαιδευτικό
- Το διοικητικό – πολιτικό και
- Το οικονομικό

Σε εκπαιδευτικό επίπεδο οι χώρες της Ευρώπης σήμερα προσεγγίζουν τους σκοπούς της σχολικής αυτονομίας με εκπαιδευτικούς όρους, για να βελτιώσουν την ποιότητα της εκπαίδευσης (Ευρυδίκη, 2007, 2008), αφού βασική αρχή της αυτονομίας των σχολικών μονάδων είναι η διασφάλιση της διδακτικής ελευθερίας.

Στο πλαίσιο της παιδαγωγικής αυτονομίας μονάδα είναι αρμόδια για το αναλυτικό πρόγραμμα, την επιλογή και διαμόρφωση του περιεχομένου των διδακτικών μεθόδων και του διδακτικού υλικού.

Οι στόχοι της σχολικής αυτονομίας

Η διαμόρφωση του πλαισίου της αυτονομίας σε κάθε χώρα προσπαθεί να ανταποκριθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στα χαρακτηριστικά του παραγωγικού μοντέλου της χώρας , στη λογική της αγοράς, στις προσαγές της παγκοσμιοποίησης, στις ανάγκες της κοινωνίας και των μαθητών-γονέων πελατών.

Για την ανταπόκριση του εκπαιδευτικού συστήματος σε αυτές τις ανάγκες η ρύθμιση του συστήματος μέσω της αυτονομίας των σχολικών μονάδων στοχεύει:

- 1. Στον εκδημοκρατισμό του συστήματος στο σύγχρονο περιβάλλον**
- 2. Στην αποτελεσματικότητα των σχολικών μονάδων μέσω της βελτίωσης της ποιότητας και λειτουργίας τους**
- 3. Στην ανάπτυξη του επαγγελματισμού των εκπαιδευτικών.**

Οι στόχοι της σχολικής αυτονομίας (2)

Οι αντικρουόμενες επιπτώσεις της ελεύθερης επιλογής σχολείου από τους γονείς επικεντρώνονται κυρίως στα παρακάτω ζητήματα:

1. Διόγκωση των ανισοτήτων μεταξύ των σχολείων
2. Διαχωρισμό των σχολικών μονάδων και κατάταξή τους σε κατηγορίες με αυτόματο διαχωρισμό των μαθητών
3. Ανισότητα μεταξύ των μαθητών
4. Άνιση πληροφόρηση για την ορθολογική επιλογή των σχολείων που προέρχεται από τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά των γονέων
5. Η δυνατότητα της κεντρικής διοίκησης μέσω παρεμβάσεων έχει τη δυνατότητα να διαφυλάξει την ισότητα και δικαιοσύνη στην εκπαίδευση.
6. Κατά πόσο η συμμετοχή των γονέων και της τοπικής κοινωνίας στη λήψη των αποφάσεων μπορεί να συμβάλει στην ορθολογική οργάνωση των προγραμμάτων σπουδών και τη δημιουργία του κατάλληλου μαθησιακού περιβάλλοντος
7. Κατά πόσο η συμμετοχή των γονέων και των τοπικών φορέων με την αντίστοιχη μεταβίβαση ευθύνης δημιουργεί ή καλλιεργεί την επιχειρηματική λογική.

Οι στόχοι της σχολικής αυτονομίας (3)

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

- Μελέτες του ΟΟΣΑ (2011, 2013) και της ΕΕ που αναφέρονται στα αποτελέσματα του προγράμματος PISA αναδεικνύουν την θετική σχέση που υπάρχει μεταξύ αυτονομίας και βελτίωσης των μαθητικών επιδόσεων σε συνδυασμό με τον κοινωνικό απολογισμό.
- Μεγάλη αμφισβήτηση έχει προκύψει από διάφορους μελετητές (Beech & Lang, 2011· Mulford, 2012) των αποτελεσμάτων του προγράμματος PISA τόσο ως προς τον ορισμό του δείκτη αποτελεσματικότητα και της σχέσης με την αυτονομία αλλά και από το γεγονός ότι στα αποτελέσματα αυτού του προγράμματος δεν συνεκτιμώνται όλοι οι παράγοντες που συνθέτουν την αυτονομία όπως και εθνοπολιτισμικοί, πολιτικοί και θεσμικοί. (Hanushek et al., 2011· Cobbold, 2012)
- Άλλες έρευνες σε εκπαιδευτικά συστήματα ακρως αποκεντρωμένα και με μεγάλη αυτονομία των σχολικών μονάδων δεν διαπιστώνουν καμία διαφορά των μαθησιακών αποτελεσμάτων από τα μη αυτόνομα σχολεία ή δεν είναι τόσο σημαντικά. Μελέτες για τα charters schools, free schools στη Σουηδία, και των Academies στην Μ. Βρετανία το αποδεικνύουν (2013).

Οι στόχοι της σχολικής αυτονομίας (5)

Σε εκτεταμένη μελέτη της τον Ιανουάριο 2013 η Επιτροπή Ακαδημιών δήλωσε ότι *"η μεγαλύτερη ελευθερία και ανεξαρτησία δεν είναι επαρκείς παράγοντες από μόνοι τους να οδηγήσουν με ασφάλεια σε βελτίωση των μαθητικών επιδόσεων"* (Academies Commission, 2013).

Οι στόχοι της σχολικής αυτονομίας (7)

- Από τις μελέτες του δικτύου ΕΥΡΥΔΙΚΗ (2008, 2013, 2018) αναφέρονται συγκεκριμένοι τομείς με διαφορετική διαβάθμιση αυτονομίας των στους τομείς:
- Της διαμόρφωσης του προγράμματος σπουδών
- Στη μέθοδο διδασκαλίας
- Στο ωρολόγιο πρόγραμμα
- Της διαμόρφωσης κριτηρίων αξιολόγησης των μαθητών,
- Της επιμόρφωσής τους
- Της επαγγελματικής τους ανάπτυξης
- Της συμμετοχής τους στην οργάνωση και λειτουργία του σχολείου
- Της οικονομικής διαχείρισης του σχολείου
- Της προβολής (marketing) του σχολείου

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ

- Στον επιχειρηματικό τομέα είναι υποχρεωτικός ο ετήσιος απολογισμός στους μετόχους του οικονομικού οργανισμού.
- Σε περιβάλλον αυτονομίας όπου οι αρχές της Νέας Δημόσιας Διοίκησης είναι επιβεβλημένες οι διευθυντές/εκπαιδευτικοί είναι υποχρεωμένοι να λογοδοτούν για το πώς, και το γιατί της απόδοσης της σχολικής μονάδας και γιατί έχουν σημειωθεί τα συγκεκριμένα αποτελέσματα.
- Σύμφωνα με τους Hooge, Burns και Wilkoszewski (2012) τα συστήματα λογοδοσίας ευρύτερα μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε *κάθεται (vertical)* και *οριζόντια (horizontal)*. Η κάθετη διαδικασία λογοδοσίας είναι ιεραρχικά δομημένη και έχει δύο τύπους, τον *κανονιστικό (regulatory)* και της *απόδοσης (performance)*, με τον πρώτο να αποσκοπεί στη συμμόρφωση με κανονιστικά και θεσμικά πρότυπα και τον δεύτερο να έχει σχεδιαστεί με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας μέσα από τη μέτρηση της απόδοσης των σχολικών μονάδων. (Δαμάσκου, 2020)
- Η αποσαφήνιση των ρόλων και των απαιτήσεων της λογοδοσίας, η ικανότητα διαχείρισης του ανταγωνισμού, η οικοδόμηση κουλτούρας αξιολόγησης βασισμένη στο διάλογο τη διαφάνεια, την αμοιβαία εμπιστοσύνη, και τις αρχές και αξίες της εκπαίδευσης αποτελούν συνθήκες όπου η λογοδοσία μπορεί να λειτουργήσει χωρίς συγκρούσεις, πιέσεις και αποκλεισμούς (Donnelly et al., 2017).

Ν.4823/2021 ΜΕΡΟΣ Δ' - ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ 8929 Τεύχος Α' 136/03.08.2021

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' - ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**
- Άρθρο 84 Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων
- Άρθρο 85 Επιλογή διδακτικών βιβλίων
- Άρθρο 86 Αξιολόγηση μαθητών
- Άρθρο 87 Συνεργασίες με τρίτους φορείς
- Άρθρο 88 Διεξαγωγή έρευνας και πρακτική άσκηση στη σχολική μονάδα
- Άρθρο 89 Λειτουργία Εκπαιδευτικών Ομίλων - Υπεύθυνοι Εκπαιδευτικών Ομίλων
- Άρθρο 90 Παιδαγωγικές συναντήσεις
- Άρθρο 91 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' - ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ/ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕ ΘΕΣΕΙΣ ΕΥΘΥΝΗΣ**
- Άρθρο 92 Ενδοσχολικοί Συντονιστές
- Άρθρο 93 Παιδαγωγικός σύμβουλος - μέντορας στη σχολική μονάδα
- Άρθρο 94 Υπεύθυνος Διασύνδεσης με τη Μαθητεία στα Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια - Λύκεια
- Άρθρο 95 Ενδοσχολική επιμόρφωση
- Άρθρο 96 Συμμετοχή εκπαιδευτικών στην ενδοσχολική επιμόρφωση
- Άρθρο 97 Υπαλλακτικός τρόπος άσκησης των αρμοδιοτήτων των άρθρων 47 και 47Α του ν. 4547/2018 από τον Διευθυντή ή τον Προϊστάμενο της σχολικής μονάδας
- Άρθρο 98 Χρήση - Αξιοποίηση των σχολικών κτιρίων, υποδομών και λοιπών εγκαταστάσεων
- Άρθρο 99 Χρηματοδότηση σχολικών μονάδων και διαχείριση δωρεών

- Άρθρο 100 Ανάθεση διδασκαλίας από τον Διευθυντή ή τον Προϊστάμενο της σχολικής μονάδας
- Άρθρο 101 Ανάθεση εξωδιδασκτικών εργασιών από τον Διευθυντή ή τον Προϊστάμενο της σχολικής μονάδας - Τροποποίηση της παρ. 8 του άρθρου 13 του ν. 1566/1985
- Άρθρο 102 Ορισμός υπεύθυνων τμημάτων και μαθητικών κοινοτήτων
- Άρθρο 103 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' - ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΥΞΗΜΕΝΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑΣ**
- Άρθρο 104 Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος
- Άρθρο 105 Δημιουργία και λειτουργία ιστοσελίδας σε επίπεδο σχολικής μονάδας
- Άρθρο 106 Προσβασιμότητα ιστοσελίδων σχολικών μονάδων
- Άρθρο 107 Αναμόρφωση του θεσμού του Σχολικού Συμβουλίου
- Άρθρο 108 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

